

16
17
18
19
20
21
22
23
24

1669.

16. Hunderbagen, Joh. Christophorus: *De sanguinis obli-*
gatione in cadere dominis occisi ad praesentia.
Item homicidae.
17. Krauss, Petrus Pancratius: *De jure feodorum*
2 exempl. ~~1730~~ 1730 & 1740
18. Krauss, Petrus Pancratius: *De emptoribus.*
19. Krauss, Petrus Pancratius: *De regali salvi-*
conductus.
20. Linck, Hieronymus: *De sequestratione.*
21. Linck, Hieronymus: *De partu humano, legitimo*
et illegitimo.
22. ^{act} Linck, Hieronymus: *De incendiis.* 2 exempl.
23. Linck, Hieronymus: *Tura transactiones.*
24. Linck, Hieronymus: *De cautionibus in iudicio*
praestandis.

1669.

25. Nicolai, Fr. Fredericus: De characteribus perfecti
politici ex universalibus Aristotelis politica cul-
lectio.
26. Nicolai, Fr. Fredericus: De minimis et maximis
civitate contra sorted politicios.
27. Nicolai, Johannes Fredericus: De autoritate
legum humanarum.
28. Richter, Christophorus Philippus: De regulis tribu-
formi iuris.
29. Richteri, Christophorus Philippus: De modo ex
aquis et bonis contribuendi iacta.
30. Richter, Christoph Philipp: De legali datione hypothecae.
31. Richteri, Christophorus Philippus: De possessione
32. Richter, Christoph Philipp: De desertione
civis civilis

seti

l.

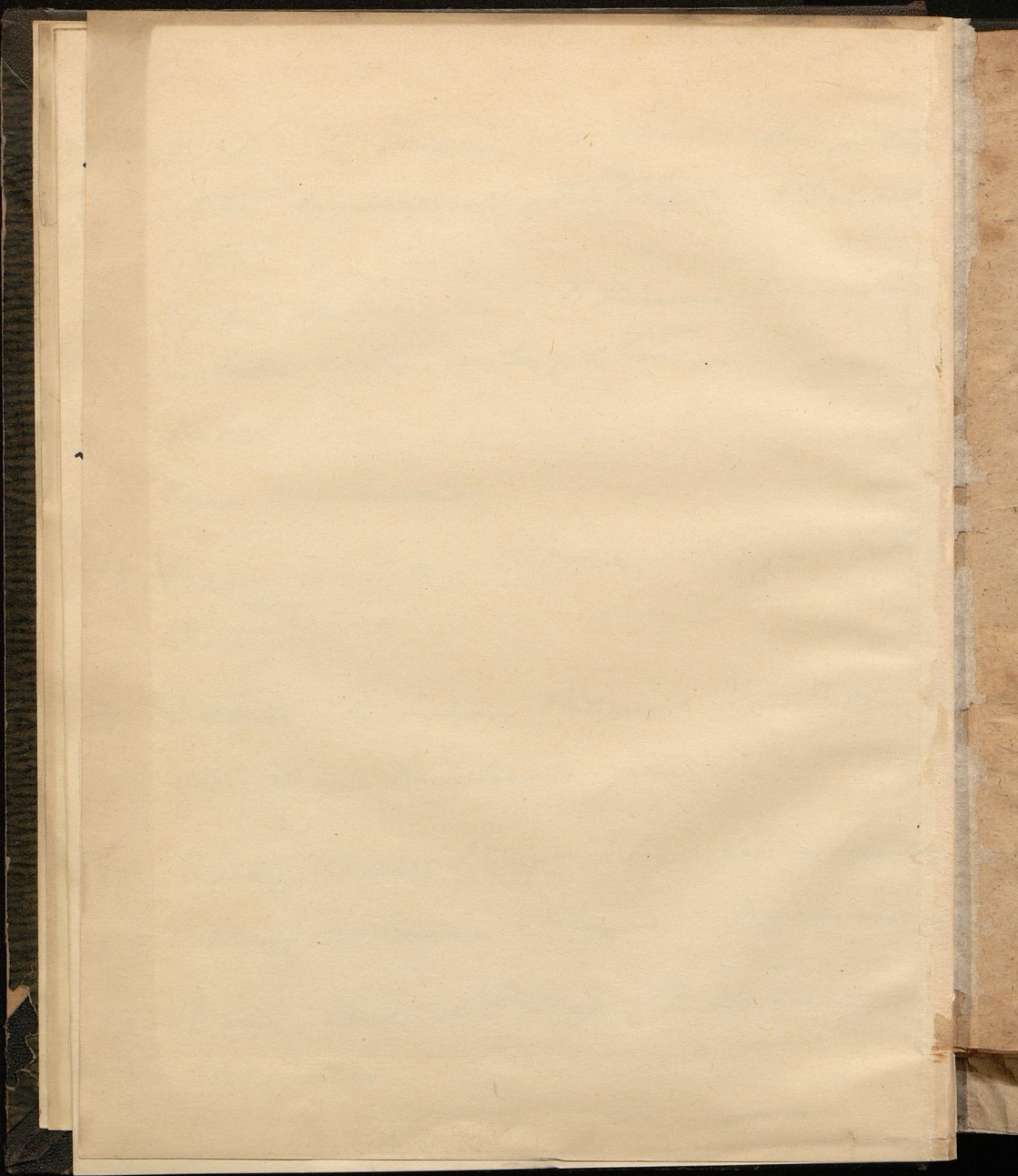
us

lu

thea

me

Q. D. B. V.!
DISPUTATIO JURIDICA *772*
DE *1669, 19*

REGALI SALVI
CONDUCTUS, *5*

Quam
Permissu & Autoritate Magnifici,
Nobilissimi & Amplissimi Jctorum Ordinis in Illu-
stri & Florentissima SALANA,
PRÆSIDE
VIRO

Nobilissimo, Consultissimo & Excellentissimo,

DOMINO

PETRO PANCRATIO *Krausz/*

J. U. D. LONGE FAMIGERATISSIMO ET P. T.
Curiæ Provincialis Saxonicae Jenensis
Advocato Ordinario,

Dn. Patrono atq; Præceptore suo
omni observantiæ cultu devenerando,

Publicæ Eruditorum censura subjicit

HEINRICUS *Wernhöfer /*
COBÜRG. FRANC.

Autor-Respondens,

In Auditorio Jctorum, horis consvetis,

Ad diem Septembr. M. DC. LXIX.

JENÆ, Literis Bauhoferianis.

INCLYTÆ ET PATRIÆ REIPUBLICÆ
COBURGENSIS
MODERATORIBUS PRUDEN-
TISSIMIS,
VIRO

Nobilissimo, Consultissimo & Amplissimo,

DN. JOHANNI LUCÆ AMLING,
Consuli & Illustris ibidem Athenæi Scholat-
chæ gravissimo,

Nec non

VIRO

Nobilissimo, Consultissimo & Excellentissimo,

DN. GEORGIO HEIBLINO,
U.J.D. longè celeberrimo & Syndico meritissimo,

ut &

VIRIS

Consultissimis & Amplissimis

DN. JOHANNI CNAUERO,
DN. JOHANNI GEORGIO LEIBIO,
DN. JOH. THEODORICO ABBATI,
Consulibus prudentissimis,

Totique

ORDINI SENATORIO

AMPLISSIMO,

Dnn. Patronis & Promotoribus suis, cā quā decet
observantiā, æternū colendis,

Hancce Disputationem cum obsequii contestatione

D. & D.

AUTOR-RESPONDENS.

773

JOVA JUVVA!

De

SALVO CONDUCTU.

CAPUT I.

*Definitionem Salvi Conductus nominali-
lem continens.*

§. 1.

Definitio duplex est, alia nominalis, alia realis, uti ex Philosophorum præceptis constat.

§. 2. Nominalis definitio colligitur vel ex locis Grammaticis, h. e. ex Etymologia, conjugatis, casibus, & ex testimoniis Lexicorum; & Logicis, i. e. ex evolutione æquivocationis seu homonymiæ, & allegatione Synonymorum sive univocorum

§. 3. Omissis autem hoc loco locis Grammaticis, utpote facilioribus & nemini fortè adeò incognitis, statim nos convertimus ad locos logicos, & detegenda initio venit larva æquivocationis, errorum illius genitricis.

§. 4. Æquivocum itaque æquivocans est vocabulum Salvus conductus. Æquivoca autem æquivocata sunt res illæ, quibus pluribus illud nomen, sub diversa tamen definitione, commune est. Denotat verò Salvus conductus (1) aliquando jus illud, quò quis conducit & reditum inde percipit, *Kinch. de Sax. non prov. jur. c. 5. n. 104. Käpp. decis. 37. n. 7. Wehn. obs. pract. voc. Geleid.* (2) Nonnunquam eum significat conductum, qui non tam securitatis, quam honoris gratiâ quibusdam personis præstatur, & simpliciter vocatur *Das Geleid. Job. Oetting. de Jur. & contr. limit. L. 1. c. 9.* (3)

A 2

sæpè

Sæpè autem eum denotat, qui non tam honoris, quàm necessitatis causâ præstatur. *Conrad. von Einsiedel / de regalib.* (4) Aliquando tantum pro actu illo accipitur, quò Salvus conductus exercetur & applicatur. *Bocer. de regalib.* (5) Nonnunquam denotat signa illa & instrumenta externa, quibus Salvus conductus fieri solet. *Becht. de Secur. & Salu. conduct.* (6) Sic etiam interdum eam significat securitatem, quæ reis datur ad iudicium. *Sixtin. de regalib.* Nec non (7) eò nomine veniunt quodoque rescripta moratoria, ab imperatore & principibus imperii debitoribus, depauperatis infortuniò, concedi solida, *Quinquenesen / Anstands Briefe. Carpz. in Asyl. debir. c. 4. post. 62. n. 60.*

§. 5. Succedit Synonymia, quæ constat ex univocis univocantibus, & univocis univocatis. Habet autem Salvus conductus alia cognomina quàm plurima, quæ non per omnia idem involvunt, sed quædam latiora, quædam strictiora sunt. Sic enim dicitur (1) indemnitatis præstatio, *Rum. ad A. B. D. 2.* (2) immunitas à periculi metu, *Becht. de securit.* (3) Securitas, *Mynf. 1. O. 82.* (4) assicuramentum, *A. rum. ad A. Bull.* (6) Securi transitus præstatio, *Beneven. Strach. de asscur.* (7) jus deducendi, *Magnif. Dn. Strauch. in Exercit. Exoter. II.* (8) Salva guardia, *Menoch. de arb. jud. quest. L. 2. cent. 4. cas. 338.* (9) conductus, *Per. Santern. Lusitan. de asscur. & spons. mercat.* (10) ducatus, *Matth. Castric. in monesact. sup. Massuer. pract. t. 12. de asscuram.* (11) guida, *Magalot. de secur.* (12) fides publica, *Edict. Justin. 2. pr. & Edict. 13. c. 10.* (13) verbum datum, *Nov. 17. c. 6. ibiq. Gothof. in not. l. k.* (14) commeatus, *L. 3. §. 7. l. 14. in pr. ff. de re milit. l. 1. & 2. C. de commeat. L. 12.* (15) Pax, *LandR. L. 2. a. 4. & 14.* (16) Et Germanicè: *Sichere Briefe / Sicher Geleid / Geleid / Paß / die geleidliche Obrigkeit / Geleidsherrlichkeit auf freyer Kayserl. Reichs- und Heerstrassen / etc.*

CAPUT

CAPUT II.

Definitionem Salvi conductus realem exhibens.

§. 1.

Definitur Salvus conductus hic noster à diversis diversimodè. *Schnob. in Exer. Feud. 4. §. 21.* talem propinat descriptionem, quod sit jus, quò qui illò utitur, transmeantes per sua territoria, ubi nomina sua ediderunt, ac de ea causà certum censum solverunt, tutos præstat, ac si id non fecerit, damna omnia, quæ transeuntibus eorumque mercibus incursu prædonum sunt data, resarcire tenetur. Idemque volunt *Sixtin. de regalib. L. 2. c. 2. n. 41. Becht. in tr. de secur. & salvi. cond. §. 62. Bodin. de republ. L. 1. c. 10. Schneidv. de feud. p. 2. n. 114. Per. Greg. Syntag. L. 3. c. 13. n. 2.*

§. 2. *Maulius in tract. de f. conduc. r. 1.* definit Salvum conductum, quòd sit jus per vias publicas euntes redeuntesque, & in fluminibus atque mari navigantes, conducendi.

§. 3. Alii alias tradunt descriptiones. Nos in præsentiarum nullam peculiarem definitionem assignamus, cum quæ de salvi nostri conductus essentia & natura inferius tradentur, faciliè ad constructionem alicujus definitionis suppeditare possint.

CAPUT III.

Divisionem Salvi conductus sistens.

§. 1.

Divisio alia nominis, alia rei est. De divisione nominis Salvi conductus ex *cap. 1.* constare potest. De divisione itaque reali porro jam dicendum venit.

§. 2. Dividunt autem *Dd.* illam præcipuè in necessarium, qualis præstatur Electoribus ad electionem Regis Romanorum proficiscenibus, de quo vide *Generol. Dn. à Se-*

A 3

ckenadorf.

ckendorf. in Beschreibung des H. R. N. L. M. p. 2. c. 5. nec non Magnif. Dn. Struwh. in Jurispubl. Inſtit. Lib. 1. t. 3. quib. mod. imper. acquiritur. §. 12. & in juſſ. diſſert. Exor. 11. §. 4. & liberum, qui aliis perſonis in viis publicis praſtari ſolet. Excell. Dn. Struwh. in S. J. F. c. 6. §. 2. Aliàs porrò dividi ſolet in eum, qui aut jure ſuperioritatis territorialis competit, aut ex præſcriptione, aut ex privilegio: item qui aut alicui competit in ſolidum, aut ad plures pro indiviſo ſpectat: Et qui porrò vel ſimpliciter, vel cum ſigno aliquo externo datur; Jam gratis, jam pro exſoluto vectigali. Et quæ aliæ diviſiones, aut potiùs ſubdiviſiones, & quidem ut plurimum accidentales à DD. hinc inde referuntur. De quibus in ſequentibus plura dicemus.

CAPUT IV.

Cauſam Efficientem Salvi conductûs prodens.

§. 1.

Cauſæ ſunt vel internæ vel externæ. Externæ ſunt Efficiens & Finis; internæ verò Materia & Forma. De illis primò locò; has ſequentia excipient. Et quidem in præſenti capite nobis ſermo erit de cauſa efficiente, quæ vel principaliſ eſt, vel inſtrumentaliſ, & vel proxima vel remota.

§. 2. Ad cauſam efficientem remotam referimus Jus divinum, naturale, gentium & civile.

§. 3. Variorum enim generum ſecuritatis in SS. extant veſtigia, Num. 26. & 21. Joſ. 9. Gen. 4. & 19. Exod. 13. Deut. 1. De ſigno ſalvi conductûs à Deo Caino Gen. 4. impreſſo lege Nicol. de Lyra in Gl. ad Gen. d. c. Dn. Chemnit. in comment. in Gen. D. 3. q. 4.

§. 4. In jure autem naturæ ſalvum conductum ſuum habere fundamentum, patet non modò ex cognatione illa, quam

775
quam inter homines natura constituit, l. 3. ff. de J. & J. c. charitas. §. S. proximos. de panit. d. 2. & ob quam nefas est hominem insidiari homini eique nocere, etiamsi possit, l. 1. §. pen. ff. de peric. & commod. rei vend. sed etiam inde, quod naturaliter interest hominem homini benefacere, l. 7. in f. ff. de serv. exp. l. 2. §. 5. de agr. & ag. plur. arc. & periculum, si modò commode potest, ab eò divertere, l. 45. pr. ff. ad L. Aquil. Imò vestigia naturalis securitatis in brutis quoque conspiciuntur, l. 44. ff. de A. R. D. Conan. L. 1. comm. J. civ. c. 4. n. 8. Obrecht. de defens. neces. c. 4. n. 8. unde tritum illud: extremè algidam oportere esse hyemem, quâ lupus lupum devorat.

§. 5. Jure gentium securitatem pariunt fœdera, l. 7. ff. de captiv. paces, l. 5. ff. de pact. induciæ, l. 19. §. 1. ff. de capt. Legatorum non violandorum religio, l. 8. §. 1. ff. de R. D. & alia, quæ ex J. Civili majus acceperunt robur.

§. 6. E jure Civili plerique securitatis modi profluunt. Nam vel Lex præstat securitatem, vel ejus ministri. Magolor. de Secur. p. 1. Est autem jus civile duplex, privatum & publicum. Ex hoc Salvi conductus natura principaliter hodiè discenda & petenda venit. Est enim Salvus conductus unum ex regalibus, uti constat ex Schneidvv. de feud. Rumel. ad A. Bull. Bocer. de regalib. Einsidel. de regalib. Sixtin. de regal. Bodin. de republ. Per. Greg. Synt agm. L. 3. c. 13. n. 5. Franc. L. 2. t. 7. n. 21. Meischner. in decis. v. 2. L. 2. dec. 4. n. 172. Gail. 1. O. 64. n. 3. Decian. Resp. 96. n. 1. L. 3.

§. 7. An autem ad majora, an ad minora regalia Salvus conductus sit referendus, dissentientes reperiuntur Dd. Nam Regn. Sixtin. illum inter majora refert, nec non Menoch. conf. 29. n. 23. & L. 2. de arbit. jud. quasi. cas. 336. n. 6. p. 1. Franc. Hercul. in tract. de non offend. c. 37. tit. de Salv. conduct. Bocer. de regal. c. 2. n. 235. Bald. in c. 1. §. sacramenta. de pac. ju am.

juram. firm. idque, quando de securitate plena & absoluta intelligitur, concedi potest; quando autem pro illo jure accipitur, quod territorio regulariter cohaeret, *R. J. de anno 1548. S. Berner. & de anno 1555. S. nach dem aber.* & ex quo reditus plerumque percipi solet, rectissime cum *Magnif. Dn. Struv. in Syn. J. Feud. c. 6. §. 23.* ad jura majestatis minora refertur. Consentunt cum ipso *Knich. de super. c. 5. num. 104. Koepf. decis. 37. n. 7. Job. Oetting. in tract. d. J. & controv. limit. L. 1. c. 9. n. 24.* Ubi tamen sciendum & notandum ex *Sixtin. c. 2. n. 51. de regalib.* quod idem regale nonnunquam majus & minus diversò respectu dici possit, cum quo faciunt *Zaf. in Epit. feud. p. 5. n. 13. Moz. de nat. feud. Borcholt. consil. 13. Schneidovv. de feud. p. 2.*

§. 8. Patet hinc proximam causam efficientem salvi conductus esse illos, qui regali hōc gaudent, & potestatem assecurandi in viis habent, de quo pluribus *in cap. 6. agemus.*

§. 9. Causam salvi conductus instrumentalem quod attinet, praestatur ille aliquando literis tractatoriis sive diplomatibus, quae *Geleits/Zettel/* vel *Geleits/Brieffe* vocantur, & in *J. Saxon. Gl. Weichb. art. 8. in verb. Mut und Zoll. Bolleten* dicuntur, *ibi: Daß man Bolleten nehmen solle/ daß sein Geleits/Brieff etc.* Nonnunquam salvi conductus praestatur per conductum, custodibus scilicet & militibus vel equitibus adjunctis, qui custodiunt & conducunt transeuntes. Aliquando nudis praestatur verbis, & aliis modis, uti inferius patefcet.

§. 10. Modi, quibus jus salvi conductus legitime acquiritur, praecipue duo sunt, videlicet concessio, quae vel per privilegium, vel per investituram fit, & vel motu proprio, vel ad preces petentis, & praescriptio; de quibus non pauca utilitate plenissima dicenda forent, si instituti nostri ratio admittit.

admitteret. Cùm autem illi modi omnibus aliis ferè etiam regalibus, quoad eorundem acquisitionem conveniant, nolimus eorum appositione prolixiori multas implere paginas, sed potius plura desiderantem remittimus ad feudistas & imprimis publicistas, inter quos videri possunt *Magnif. Dn. Struv. in Synt. J. Feud. Schneidw. ad Feud. Sixtin. de regal. Rumel. Arum. & Buxtorff. ad A. Bull. Otto ad J. public. Becht. & Maul. de secur. & salv. conduct. Ripa. Respons. 80. n. 1. Peregr. de J. fisc. L. 1. t. f. n. 33. Knich. de J. territ. c. 1. & alii ab hisce DD. allegati.*

§. 11. Causam impulsivam quod concernit, est illa partim necessitas, utilitas & favor commerciorum, quæ volunt, ut liber tutusque omnibus sit usus viarum publicarum, *l. fluminum. 24. in pr. ff. de damn. infect. l. 2. §. 21. in f. ff. ne quid in loc. publ. publice enim interest, sine metu & periculo per itinera commeari, l. 1. §. 1. & 2 ff. de his, qui desec. vel effud. imò sublatâ hæc securitate ipsa Societas civilis evertetur; Strach. in præfat. de assicurat. Partim verò ipsum officium magistratûs, cui id imprimis incumbit, ut subditos quietos teneatur, eosque à formidine violentiæ reddat immunes. *l. 6. §. 2. ff. de off. præsid. l. f. pr. ff. quod met. caus.* Hinc tenetur ipse purgare provincias suas à malis, eosque conquirere & punire, inque receptores eorundem diligenter animadvertere, *l. 3. in f. l. 13. ff. de off. præsid. Recept. imper. de anno 1548. Quidam friede. de anno cod. Recept. imper. de anno 1555. & 1566.* Respectu conducendorum autem ad causam impulsivam non male referuntur partim eorum suspicio & metus à latronum, prædonum, & aliorum ejusdem farinae homunculorum periculis, partim illorum imploratio magistratûs inde proveniens. Honorem quoque debitum unde honorificus magnatum conductus oritur, rectè causis impulsivis annumerabis.*

CAPUT V.

Causam finalem Salvi conductus ostendens.

§. 1.

Finem alium dicimus ultimum, alium intermedium.

§. 2. Finem intermedium illæ causæ, ob quas salvus conductus petitur & conceditur, constituere possunt. Sicuti præstatio liberi transitus & securitatis per territorium, nec non perceptio vestigialis, exercitium territorialis superioritatis, punitio latronum, restitutio spoliatorum & similia ad finem non immeritò quoque facere videntur, quamvis quædam ex his rectius ad effectus salvi conductus referantur.

§. 3. Finis ultimus est utilitas salusque reipublicæ. Publicè enim interest, sine metu & periculo per itinera commeari, l. 1. ff. de his qui dejec. vel effud. Gail. 2. O. 64. n. 2. 3. 4. N. A. de Anno 1548. S. Ferner. & de anno 1555. S. nach dem aber. habentque principes regalia ideò, ut regaliter illis utantur, h. e. regiâ manû eò allaborent, quò imprimis salus populi, quæ principatûs finis in Nov. 149. c. 3. dicitur, & deinde ipsorum dignitas conservetur. Math. de Afflict. ad tit. quæ sint regal. n. 7. vid. August. de civ. Dei. L. 4. c. 4. Sixtin. de regal. Maul. de jur. conduc. Becht. de secur. & salu. conduct.

CAPUT VI.

Materiam Salvi conductus prodens.

§. 1.

Ordo nunc efflagitat, ut de causis internis, sive materia & forma, quædam subjiciamus. Et quidem in præsentî capite de materia salvi conductus agemus.

§. 2. Materia autem est vel ex qua, vel in qua, vel circa quam.

§. 3. Materia salvi conductus in qua, seu subjectum, est vel activum vel passivum. Constituunt autem subjectum activum

ctivum illi, penes quos jus conducendi est, ac qui illud jus exercendi potestatem habent.

§. 4. Licet autem originaliter illud Imperatoriz majestati insit, ut qui summus orbis Dominus dicitur, *R. A. de anno 1559. in pr. §. und uns. l. 9. ff. ad L. Rhod. de jact. Schnob. ad ff. D. 9. §. 12. Excell. Dn. Struv. S. J. C. Ex. 20. §. 30. rectè tamen illis quoque, qui ex supremi principis concessione vel præscriptione legitima id acquisiverunt, competit, & regulariter quidem Domino territorii universalis ascribitur, extraordinem verò & præter naturam fit, ut quandoque etiam in alieno territorio vi servitutis Jurisdictionalis alieui competat, *Knich. de J. super. c. 4. n. 293 & c. 5. n. 102. Rum. ad A. Bull. c. 1. ibiq. Arum. c. 1. Maul. de salu. conduct. c. 2.**

§. 5. Videmus itaque quòd non solum Imperator, sed & Reges reliqui, Electores ac Principes, imò & ipse Pontifex Romanus in ditionibus, quas tanquam princeps summò imperiò tenet, in suis territoriis jure conducendi gaudeant. Idemque de Comitibus immediatè subiectis tradit *Specul. in tit. de liti. omn. jud. §. 1. vers. magni. num. 2. & Lancelot. in templ. omn. jud. L. 1. c. 6. de comit. n. 7.* qui dicunt, quidquid in comitatù est, in Jurisdictione comitis esse præsumi, nisi contrarium probetur, adeò, ut si principes & ordines reliqui in ditionibus comitum Jurisdictionem exercere velint, ipsis in juriam inferant, & territoria eorum violent. *Coras. Consil. 159. n. 1. Geil. de P. P. L. 1. c. 16. n. 27. & 28.* Estque aliàs Juris certij, quòd imperii ordines tantum in territoriis ac regionibus suis valeant, quantum imperator in imperio. *Magnif. Dn. Richter. p. 1. dec. 4. n. 16. Dn. Gerbard. Q. illust. J. publ. hex. 6. q. 3.* Barones quoque immediatos hòc jure frui certum est, cum æquiparentur comitibus, *Rum. ad A. B. Arum. ad eand. Otto. J. publ. Schrad. de feud. p. 10. sect. 2. n. 23. Zas. de feud. p. 5. n. 29. Frid. Schenk. à Lautenberg. ad c. 1. quis dica-*

tur dux. *Goed. in Resp. Jur. de restit. Baron. Pauermeister. de Juris-*
dict. n. 25 c. 2. L. 2. Bertram. de comit. concl. 70. Reformat. Po-
lit. de anno 1530. tit. von Grafen und Herren. Ord. Cam. p. 24
f. 3. 4. 5. Hocque jus etiam competit civitatibus liberis im-
perialibus quoad sua territoria, A. Bulla. t. 1. vers. si quis au-
tem princeps. Bruning. de var. univers. specieb. §. 22. quoniam
illa hodie jure territorii habent die Landsherrlichkeit und
LandsObtigkeit / March. Sreph. de Jdict. L. 2. p. 2. c. 1. n. 63. vid.
Auctor. des Gründlichen Berichts der Reichsstadt Frieder-
berg Regalien. c. 2. n. 15. G. c. 1. n. 203. ubi in specie dicitur,
daß sie die Landstrassen mit dem Geleide zu versehen etc.
Cum nobiles immediati habile censeantur esse subjectum ad
accipiendum regalia, Wesenb. consil. 60. n. 30. Prukman. de re-
gal. c. 4. n. 34. Vult. 1. feud. 3. n. 7. ideo ipsos quoque quoad
exercitium salvi conductus inidoneos haur esse, statuunt
Bidenb. Nobil. q. 1. Befold. in disc. de Eq. ordin. Secus itaque est
in subditis imperii mediatis; hi enim non præsumuntur ha-
bere hoc jus in suis territoriis, sed Dominus eorum, nisi spe-
cialem concessionem vel præscriptionem sufficienter pro-
bent, juxta Maul. de salu. conduct.

§. 6. Subjectum Salvi conductus passivum sunt res &
personæ, quibus is præstari debet. Personæ autem sunt vel
extranei vel subditi, & utrique aut tempore pacis, aut belli
salvum conductum petunt.

§. 7. Hic multum à Dd. disceptatur, an etiam Im-
perator ipse in sui securitatem ut salvum conductum petat,
opus habeat. Id quod *Beche. de secur.* negat, propter ipsius
sanctitatem, quâ inviolabilis est, & illud vulgare, die Kä-
iserl. Majestät bringt das Geleide mit sich. Alii contrarium
statuunt, ex rationibus haur contemnendis, quas occasione
datâ in ipso conflictu suppeditabimus. Videri in simili pot-
est *Magnif. Du. Strauch, in Disp. Exor. II. §. 2.*

§. 8.

§. 8. Putamus autem regulariter nemini hominum denegandum esse saluum conductum, nisi iustæ sub sint cau-
sæ. Ut verò sciatur, quæ nam præcipuæ illarum sint, sequen-
tia annotabimus.

§. 9. Hostibus saluum conductum haur debere con-
cedi constat, idque multis docet *Rosentb. de feud. c. 5. concl. 22. n. 2.* Qui autem hostes verè dicantur, id videre est ex *1. ff. de capt. & pestlim. & de redem. ab hostib. l. un. C. de caduc. toll. & sic. C. de ing. manum. l. 118. de V. S. Liff. 5. Polit. 3. & 4. Bodin. L. 5. de rep. n. 563. P. H. D. art. 1. 9.* Ratio vero cur ipsi se-
curitate non debeant gaudere, evidentissima est. Sunt enim ipsi securitatis publicæ turbatores & eversores, & sicuti cum bello pax stare nequit, *l. 12. ff. de captiv. l. un. C. de caduc. roll.* ita nec cum hostilitate securitas, pax enim & securitas sunt individux comites, *l. 2. §. 4. C. de off. P. P. Afric. & al-
tera alterius auxiliò pulcherrimè crescit. Nonnunquam ta-
men ex iusta causa hostibus commeatu conceditur, Sprenger. Jur. public. de J. pacis.* idque in primis jure belli & officio humanitatis, si aliqua civitas se dederit.

§. 10. Infideles, paganos scilicet & Barbaros, nonnulli commerciorum & commeatu securitate in terris Christianorum carere volunt, per *l. 1. & 2. C. qua res export. non deb. l. 2. C. de commerc. l. un. C. de lit. & itin. custod. L. 12.* à quibus non immeritò dissentit *Alexand. consil. 130. ut & Maul. de salu. conduct. Covar. in c. peccat. p. 2. §. 10.* ubi dicit, infidelitatem non privare quem naturali jure, & ex sola infidelitatis causa securitate publicâ carere, bellis implicari, hostiliter invadi, vitâq; bonisq; privari, salvâ & illæsâ conscientia, non posse infideles.

§. 11. Infidelibus inter Christianæ fidei hostes proximos esse dicit *Bechr. de secur. & salu. conduct. Judæos.* Hi

quin olim communi legum & imperii securitate gavisi fuerint, indubium est, cum illos, cæteroquin innocentes, solò Judaicæ superstitionis intuitu, neque in persona, neque in bonis offendi debere. apertus sit textus in l. 14. C. de Judais. l. 6. C. de pagan. l. nemo 9. C. de Jude. VVes. ad C. eod. n. 2. Br. ram. consil. 298. Hodie autem illos non ubique securè territoria aliorum transire posse, constat. Heig. p. 1. q. 4. Tempore tamen nundinarum solennium eorum accessus & commercia facilius tolerantur, R. N. de anno 1511. diesen zu begeben. ibi: doch sollen. Reform. unter Pollicey de anno 1577. tit. von Jüden. ibi: mit ziemlicher Handlung. vid. Du. Fritsch. in tract. de regal. nund. Jur. c. 6.

§. 12. Hæretici, cum Ecclesiæ hostes sint, & pacem ac unitatem perturbent, adeoque sese odiò dignos, & beneficiis indignos reddant, l. 4. & 19. C. d. heret. Nov. 45. & 109. c. 1. quin imò, æternam offendant majestatem, securitate communi vallati non videntur, præprimis ubi pro hæreticis agniti & legitime condemnati, nec non politici magistratùs animadversioni traditi fuerint. De Hæreticorum ad colloquium Ecclesiasticum vocatorum salvo conductu vide Menoch. consil. 100. Matth. Cuneo. in tr. de pact. p. 1 c. 23.

§. 13. Bannitum, cum communis hostis omnium declaretur, securitatem viæ publicæ & comœandi anittere, unanimiter ferè tradunt Dd. adeò, ut liberè à quibuscunque offendi possit. Ordin. Camer. p. 2. r. 9. & 13. Landfried zu Wormbs. An. 1495 tit. Friedebrecher. (non enim necessitatis hoc, sed facultatis tantummodò est, Recess. Imp. de anno 1522.) Sed tamen non immeritò distinguendum viderur inter Bannitum majori & universali bannò imperii, & minori bannò tantum affectum; hoc enim extra territorium bannientis se haut extendere, docet Magolot. de secur. item an salvum conductum ad innocentix deductionem petant, an minus. Mund. vol. 2. conf. 6. n. 29.

§. 14.

§. 14. Similiter securitatem viæ publicæ & commean-
di non habent latrones, sicarii, prædones, piratæ, & ejus-
modi generis alii. Hos enim ab omni juris communione
exclusos esse, dicit *Bodin. L. 1. de republ. c. 1. in pr. & l. 5. c. 6.*
n. 604. Alb. Gentil. L. 2. de legat. c. 9. Dautb. de testam. num.
200. & impunè etiam per privatos occidi posse, vult Ever-
hard. loc. 20. à correlat. n. 11. per c. si quis. 21. q. 3.

§. 15. Ejusdem conditionis videntur esse milites, qui
castra, integras civitates ac provincias ad defectionem sol-
licitant, *R. A. de anno 1529. §. dergleichen das keiner. & de*
anno 1555. §. es soll auch.

§. 16. Jure conducendi & commeatùs indigni quoque
esse videntur circumforanei, vagi, & absque certo duce
vicatim & pagatim oberrantes milites, *l. 13. inf. C. de re milit.*
Lib. 12. Constit. P. P. de anno 1584. §. wo sich auch Ord. Polit. e-
jur. d. ann. Ordn. Cam. p. 2. t. 18.

§. 17. Non solum autem commemorati hætenus, sed
alii adhuc & omnes omninò criminosi & malefactores suã
met culpã se indignos securitate reddunt, nec gaudent salvò
conductù, nisi ad deductionem innocentix illum petant &
consequantur. Ut non immeritò *Boer. de custod. n. 79.* dicat,
protectionem, quam Domini terrarum suis subditis & ex-
tranèis transeuntibus præstare tenentur, ad bonos tantum
esse restringendam. Aliquando tamen, si justæ interveniant
causæ, ad implorationem & factam cautionem, delinquenti-
bus solet concedi Salvus conductus ad judicium, de quo au-
tem in præsentiarũ plura apponere nostri instituti non est.

§. 18. Hætenus de personis, sequuntur Res. Excidunt
autem securitate & salvo conductu illæ res, quæ exportari &
vendi prohibentur; quoniam confiscationem & alias pœ-
nas eorum Domini vix evitabunt. Vide de his *l. 1. C. qua res*
expors. non deb. Nov. 35. c. 3. Dn. Tabor. in suo armam. Justin. c. 1.
§. 15. & c. 2. §. 1. Hug. Grot. de J. B. & Pac. L. 3. c. 1.

§. 19.

§. 19. Præstatum verò saluus conductus tantum in viis publicis & solitis. Hinc multum interest, quâ viâ quis sit profectus.

§. 20. In Electoribus eorumque nunciis speciale est, quòd ipsis etiam per viam insolitam ad electionem Regis Romanorum euntibus, saluus conductus sit præstandus, adeò, ut si spoliati fuerint, damni restitutionem à Domino territorii jure petere queant; modò tamen conductum petierint, viamque, quâ transire velint, significaverint. *Rum. ad A. Bull. Carol. IV. c. 1. & Arum.* quorum rationes ibi videre est.

§. 21. Viis publicis proxima sunt flumina publica & ipsum mare. Ad sola namque flumina navigabilia publica saluum conductum pertinere, communis DD. est sententia. *Capoll. de mar. Cacheran. decis. 154. Bertrachin. de Gabell. P. 1. col. 4. & p. 6. col. f. Schrader. de jur. incorp.* Quæ autem flumina publica dicantur & habeantur, docent *Arum & Rumel. ad A. Bull. nec non Sixtin. Bocer. Einsidel. de regalibus, & alii.*

CAPUT VII.

Formam salvi conductus offerens.

§. 1.

Formam cum Philosophis præprimis duplicem statuimus, essentialem videlicet, & accidentalem.

§. 2. Formam salvi conductus essentialem ipsum vocabulum salvi & liberi transitus ac præstatione immunitatis ab omni reali ac personali offensione. Licet enim usus viarum, fluminum ac maris liber sit de J. Gentium, postquam tamen hodie illius directorum regalia habentibus datum est, non parum communis illa libertas fuit imminuta ac restricta, ita ut absque petitione transitus, & nonnunquam solutio-

soluzione vectigalis vix permittatur usus eorum, idque non sine exitio ipsorum conducendorum commodo.

§. 3. Formam salvi conductus accidentalem quod adinet, referunt nonnulli ad eandem modos illos, quibus salvus conductus acquiritur, de quibus videre est *cap. 4. §. 10.* Ulterius autem ad illam pertinet, quod is nonnunquam tacite permittitur nudâ patientiâ & non prohibendô transitum. Qualis est v. g. si nova nupta principis in aulam solenniter inducitur, tunc enim malefactores currui inhaerentes sine perjurii noxa securitatem merentur. Potest namque princeps in honorem domus suæ, vel ob lxtitiam publicam, aut alias ob causas legitimas famæ restituere in exilium missos, & pœnas delictorum remittere. Quod si tamen res mali exempli sit, nonnunquam sequenti die tales delinquentes solum iterum vertere coguntur, *Roland. à Valle consil. 4. n. 58. v. 3. Franc. Mart. decis. 18. Knich. de superiorit. c. 3. n. 434.* Sic cum induciarû tempore omnes offensiones bellicæ cessent, saluum conductum liberamque commeandi & remeandi licentiam concessam esse, etiamsi inter paciscentes de eâ non fuerit expressè actum, docent DD. nonnulli, quamvis hoc non generaliter admittant *Magnif. Dn. Strauch. dissert. 5. de induc. c. 4. §. 5. Hug. Grov. de J. B. & P. L. 3. c. 21.* Aliquando autem salvus conductus expressis verbis conceditur, qui dicitur aufß Wort oder Parole præstari. *vid. C. Tatir. L. 2. annal.* Nonnunquam verò literis tractatoriis præstatur, quæ vocantur *Beleidszettel/ Bolleten/ Jacob. de Sanct. Georg. in tract. de fend. in verb. Marchio. §. quaritur n. 4. Gesl. 2. O. 64.* & iste conductus appellari solet *das schriftliche Beleide.* Saepe etiam præstatur salvus conductus adjunctis militibus vel equitibus, qui vocantur *Gradiatores, vel rectius Guardia- tores & Convoy.* German. *das persönliche Beleide.* Nonnunquam absque, nonnunquam verò cum exsolutione præcedente

cedente vectigalis, pedagii, pontenagii, pontivegii, portorii-
que præstatur securitas.

§. 4. An autem pro solo transitu per vias publicas Dominus territorii licite quid exigere queat? quæstionis est. Et licet pro utraque sententia hauri leves militent rationes, pro negativa tamen sequentia facere videntur. Et (1) quidem pro ea pugnat viarum publicarum usus communis & de J. Gentium liberrimus, l. 24. in pr. ff. de damn. insect. l. 2. §. viam. 21. ff. ne quid in loc. publ. (2) quod naturaliter & regulariter omnia loca debeant esse libera transeuntibus, in tantum, ut viâ publicâ fluminis impetu vel per ruinam amissâ, vicinus viam præstare debeat, l. 14. inf. ff. quem adm. serv. amitt. l. 11. C. de servit. & aqu. (3) quia magna est ratio diversitatis, cur pro mercium vectura solvendum sit vectigal, pro simplici autem transitu non item. Vectigal enim regulariter tunc imponitur, quando usu viarum illarum non parum deteriorantur, uti accidit vecturâ mercium; at per nudam itionem vix ullum detrimentum viis conciliatur, ideo etiam pro ea sola pedagium sive passagium non facile exigendum, cum hoc modo libertas in transeundo restringatur. (4) Porro vectigalium materia per se odiosa est, Job. Kapp. decis. 9. 50. n. 1. & proinde in dubio pro libertate pronuncian- dum. Sixtin. de regal. l. 2. c. 6. (5) Facit huc text. in Specul. Saxon. l. 2. a. 27. ibi: ein teglicher Mann soll Zollfrey sein/ er fahre/reite/ oder gehe/wo er Schiffs (tunc enim portorium solvere tenetur, l. 5. ff. de navit. caup. & stab.) oder Brük- fen nicht bedarff. (tunc enim pontenagium solvendum est.) Sunt alie adhuc non levis armaturæ argumenta, quæ pro hac negativa militant, & videri possunt apud Maul. de salv. conduct. & Becht. de secur. & salv. conduct.

§. 5. Quod si tamen Dominus territorii jus exigendi pedagium ex speciali concessione vel legitima præscriptione habeat

habeat, non dubitamus ipsum illud non modò licitè exigere, sed & peregrinantes ad ejus ex solutionem cogere posse, *M. A. de anno 1548. §. Ferner zu nochmehr.* idque pignoratione & arrestatione, *Goebfr. in aurb. habit. Bald. in c. 1. que sint. regal. Fachs. consil. II. n. 63. Cöler. p. 1. c. 3. n. 74. proc. execut.* modò de crimine fraudationis quis sit convictus. Si enim neget delictum, ad hoc, ut relaxationem mereatur, satisfare debet iudicio listi, *l. 7. §. ff. q. latidat. cog.* Aliàs constitutum est, ne pro arrestis ex causa vectigalis impositis relaxandis, mandata in Camera imperiali decernantur *M. A. de anno 1504. §. So viel die ungleiche Meinung. Mindan. L. 1. de proc. c. 40. n. 6.*

§. 6. Quod si pontenagium vel pontivegium debeat, ponte destructò, nequit exigi illud à transeuntibus per aquam, nec novò etiam ponte alibi factò, cum pons, in quo quaesitum jus illud erat, in rerum natura esse desierit, neque exactio illa alio in loco fieri possit, *per l. 12. §. 1. ff. de S. P. R. vetera namque vectigalia, licet non aucta, de uno tamen eòque consuetò locò in alium transferre non licet cum præiudicio eorum, qui vectigal pendere coguntur, quibusque fortè prolixiori vià jam est utendum, aliavè difficultates & molestiæ inde conciliantur, l. 9. ff. de Servit. l. 6. ff. quemad. servit. l. 4. §. ff. l. 10. ff. de public. l. 32. ff. ad L. Aquil. Henscher. de privileg. §. 53. Mindan. L. 1. de process. c. 42. n. 4. & 5. Bocer. de regal.* Eorum itaq; consensus denuò est impetrandus, qui permittere & concedere possunt, ut iterum pro transitu & usu illius viæ quid exigatur. *Becht. de secur.* Quod si verò pons in loco suo pristino reficiatur, jus vectigalis ipsò jure revocatur seu in integrum restituitur, *l. 14. pr. ff. quemad. servit. amitt. Bald. in l. 4. C. de condit. insert.*

§. 7. De personis, quæ immunitate à solutione vectigalium gaudent, vel ex peculiari privilegio, vel ex præscri-

ptione legitima, videantur authores, *Sixtin. de regal. Becht. de secur. Arum. & Rumel. ad A. Bull. cum alijs ab iisdem allegatis quamplurimis.* Hoc tantum in præfenti notamus, quod ob gravissimas causas etiam hæc aliàs exemptæ personæ nonnunquam ad vectigalium solutionem teneantur, notante *Sixtin. d. l. c. 6. n. 142.*

S. 8. Hoc denique adhuc observamus, quod is, qui salvi conductus beneficijs gaudere desiderat, non modò illum decenti modò petere, sed præterea se ita componere debeat, ne Domino territorij molestus existat. Sic quoque interdum, antequam præstatur transitus potentioribus magnò comitatu transeuntibus, hi de indemnitate cavere tenentur, si quid metus subsit. *vid. Excell. Ln. Strauch. d. D. Exor. 15. §. 2. Hordleder. c. 8. n. 5. ubi dicitur: die Landstrassen sollen den Fürsten/oder wenigern Stands Personen/so des Lands Obrigkeit an ihren Regalien und Gerechtigkeiten mit ihrem passiren schädlich/ nicht frei sein. & c. 9. inquit: das heist aber mit Frevel und Gewalt passiret und durchgezogen/ oder durchziehen und passiren wollen/ da ein Fürst durch des andern Land reissen will/ und hat denselben Landes Fürsten nach Gewohnheit des Reichs zuvor darümb nicht begrüßt noch angesucht/ etc.* Quod si itaque, volente *Angel. in pr. Instit. de S. R. & U. P. v. g. Capitulo promissus sit transitus, debet ille ire per viam directam & solitam, non per prata, agros & vineas, ne fructus & agrilarantur ac devastentur, alioquin capisse poterit, salva fide salvi conductus. Denn wer das Geleitde will genießsen/ muß sich geleitlich verhalten. Alioquin obtinet illud, quod frangenti fidem frangatur fides, l. cum proponas. C. de pact. Schneidov. in d. pr. Instit. de S. P. R. & U. Arum. & Rumel. ad A. Bull. Carol. IV. c. 1. Vid. Grot. de J. B. & P. L. 2. c. 2. §. 13. qui discurrit, quid de transitu militum innoxio, quem exteri quan-*

782.
quandoque reges & principes in imperio sub certis condi-
tionibus impetrare solent, judicandum sit. Adde R. A. de
anno 1582. S. Demnach sezzen. & Nov. 130. ibiq; Maib. Ste-
phan. n. 10.

CAPUT IIX.

Effectus salvi conductus tradens.

S. 1.

De effectibus salvi conductus ut paucis nunc agamus, or-
do efflagitat. Et cum illi multiplices sint, atque ex ha-
ctenus dictis de nonnullis haut difficulter constare queat, de
quibusdam tantummodo in presentiarum nobis adhuc a-
gendum erit.

S. 2. Ex istis autem non minus effectus est ille, quod
Domino, jus conducendi cui competit, diversa ex Jure no-
stro suppedientur remedia & actiones, pro hoc suo jure tu-
endo, & nonnunquam recuperando. Quia autem illæ ipsæ a-
ctiones in aliis quoque regalibus obtinent, nolumus eas hic
specialiter recensere, sed remittimus sciscitantem ad *Maul.
de salvi. conduct. Becht. de secur. & Sixtin. de regal.*

S. 3. Deside ad Effectum salvi conductus pertinet
illa obligatio, quæ inde tum ex parte concedentis, tum im-
petrantis oritur. Tenetur enim Dominus, qui saluum con-
ductum concessit, non modo securitatem in viis præstare,
sed etiam servare, & damna per deprædationem facta
transeuntibus resarcire, præprimis, si aliqua pensatio re-
spectu illius securitatis & pro salvo conductu sit facta. Si
enim Dominus territorii ex officii necessitate securitatem
gratis præstare tenetur, multò magis hoc obtinebit, si vecti-
gal fuerit solutum. Ex perceptione etenim vectigalis vide-
tur percipiens tacite se adstringere, quod intra fines sui ter-
ritorii conducendus securus ac saluus esse debeat, *l. nav. ff.
nav.*

usut. caup. stab. nec percipitur vestigal bonâ fide, nisi in eum
usum, in quem solvitur, ut pro eo scilicet securitas præste-
tur. Facit huc poena commissi, quâ omnes merces ob
fraudem etiam minimam circa vestigal factam, auferun-
tur transeuntibus; quæ poena non corresponderet delicto,
nisi Domini hoc incommodô restitutionis afficerentur. Et
denique idem volunt R. A. de anno 1555. §. nach dem. & de
anno 1559. §. Damit dann die. LandR. L. 2. a. 27. vid. Ma-
gnif. Dn. Strauch. d. Exerc. 11. §. 2. Nobiliss. Fritsch. c. 12. de reg.
viar. publ. iur. Zas. consil. 14. v. 1. Myns. 5. O. 70. Gail. 2. O.
64. Cœpoll. de Servit. R. P. c. 4. n. 91. Maul. de Salv. conduct.
Afflict. in t. que sint regal. n. 14. Jacob. de S. Georg. de feud.

§. 4. Nec excusat Dominum à restitutione damni
proficiscentibus dati (1.) ignorantia; quia scire debebat hoc
ex officio ipsi incumbere, ut provincias à malis hominibus
purget, l. 3. ff. de off. præsid. paria enim sunt scire & scire pos-
se, l. pen. ff. ad Sc. Maced. l. in bonorum. ff. de B. Poss. vel scire de-
bere, l. quod te. ff. si cert. pet. l. qui fundum. §. servus. ff. pro Emi.
(2.) Nec, si asserat se prohibere non potuisse. Facultatem
enim habere præsumitur, qui Imperium & Jurisdictionem
habet. Hinc, si non remedia adhibeat, prout necessitas
exigit, consentire in facta videtur, & idè ex quasi maleficio
obligatur, l. in delict. ff. de nox. act. (3.) Nec, quòd diligen-
tiam magnam adhibuerit, vel etiam salvum conductum pro-
ficiscentibus adjunxerit. Scire enim debet, quòd etiam ad
exactissimam diligentiam adstrictus sit. Bartol. in l. quod
Nerva. ff. de posit. Bald. consil. 404. v. 2. Socin. v. 1. consil. 2.
Anchor. consil. 158. Cravert. consil. 132. n. 4. Alex. consil. 41. n. 6.
Panschm. in Resp. de expugnat. adium, q. 1. n. 22. ubi dicit, à
Domino territorii probandum esse, quòd summam adhibue-
rit diligentiam. Quamvis enim aliàs culpam vel negligenti-
am allegans, eam probare teneatur; secus tamen est, si rati-
one

tionem officii ad custodiam quis teneatur, *l. non est. ff. de probat. Gl. & D. l. in l. cum i. c. S. species. ff. de leg. 2. Anchor. consil. 102. Deius consil. 473. vid. Constit. Imper. de anno 1555. S. Nach dem aber. & Jus Saxon. L. 2. art. 27. (4.) Nec juvat Dominum, si pratendat negligentiam & culpam officialium; Myns. 7.0 5. Sixtin. de regal. c. 2. n. 36. sibi enim imputabit, quod non diligentiores adhibuerit personas. (5.) Nec, quod supplicis affecerit delinquentes. Si enim in tempore debita remedia adhibita fuissent, ad hunc casum pervenire haut opus fuisset. *Alber. 2. p. statut. obs. pract. & c.**

S. 5. Quod si plures fuerint Domini territorii ac juris conducendi, quilibet ex iis in solidum tenetur, *l. in magistrar. ff. de magistr. conven. Bartol. in l. f. ff. de var. & extraord. cogn. Bald. in l. si quando. n. 2. C. de testib. l. penult. C. de pact. Paris. de Puteo, in tr. de Syndic. in verb. negligentia. c. 1. n. 15.* Et hoc quidem obtinet, quando magistratus est in dolo & lata culpa. Quod si autem duntaxat in levi culpa existat, proportionem in quemque eorum actionem dari, videtur ex *l. in magistr. ff. de magistr. conven.* modo omnes solvendo sint, alioquin ii, qui solvendo sunt, tantum tenebuntur.

S. 6. Dantur tamen casus, in quibus Dominus ad damni refectionem non est adstrictus. Ut (1) si delinquentem vivum exhibeat, isque solvendo sit, *Bartol. in l. 1. S. famil. ff. de public. l. cum exhibuisset. eod. Raphael. Cuman. in l. si post. C. de assessor. Bald. consil. 203. n. 3. v. 1. & hoc æquum est, quia magistratus tantum in subsidium tenetur, eò scilicet casu, quò nec delinquens exhibetur, nec solvendo est. r. r. ff. de magistr. conven. Luc. de Curt. consil. 62. n. 17. v. 2. consil. crim.* Nec est electio hic damni passi, utrum Dominum, an deprædatorem convenire velit, *Panschn. in d. Resp. q. 1. post n. 244. in f. ista enim electio non procedit, si quis in officio publico constitutos convenire velit. Bartol. in d. l. 1. S. famil. ff. de public. Aug. Berons.*

*Verous q. 39. n. 3. (2) Idem est, si à via solita descendat peregrinans in insolitam, tunc enim damna perpessa non rescinduntur, Bart. in l. continuaus. §. cum ita. n. 4. ff. de V. O. & l. cum proponas. n. 3. C. de nau. fauor. nec non in l. i. §. summa. ff. de his, qui deiec. vel effud. Geil. 2. Obs. 64. Jason. in l. i. n. 3. ff. si quis cauet, nisi iuxta Sixm. de regal. c. 2. n. 40. via solita nimis prædationibus infecta foret; cum quo sentiant Græuus pract. concl. L. 2. concl. 64. n. 13. 14. 15. Franc. Viv. decis. Neapol. 190. n. 3. Id quod etiam de Electoribus ad electionem Imperatoris proficiscentibus docent Arum. & Rum. ad A. Bull. Carol. IV. c. 1. §. 8. ut scilicet etiam viâ insolita uti possint, modò tamen id maturè conducentibus indicaverint. Et Rhu- rig. Ruland. L. 7. c. 8. de commiss. hæc porro ad legatos extendit, dicens, quòd cum illi tuti sint, licet nullum petierint saluum conductum, quia eorum securitas non ab unius, sed omnium hominum communi Jure dependet, c. 7. Gentium. q. d. l. l. 8. pr. & §. i. ff. de R. D. l. ff. de legation. ideo etiam ipsi salvi futuri & peregrinaturi sint, etiam si viâ insuetà utantur. Quæ tamen opinio adeò generaliter non admitti poterit, uti in conflictu dicemus. vid. Magnif. Dr. Struv. in pract. publ. ad Cod. tit. de mand. princip. quest. un. Hug. Grot. de J. B. & P. L. l. c. 18. §. 1. 2. & seqq. Dn. Conring. diss. de legat. Junge his Excell. Dn. Strauch. D. Exot. 6. §. 7. & seqq. (3) Ad- dunt nonnulli, quòd eò quoque casu Dominus à præstatione damni tutus sit, si spoliatus olim deprædatorem injuriâ ali- quâ gravi affecerit, Marian. Sotin. consil. 68. n. 147. Goeden. consil. 102. n. 33. Gramm. decis. 71. n. 16. Bartol. in l. i. §. in summa. ff. de his, qui deiec. vel effud. Bald. in l. cum proponas. n. l. de nau. fauor. Alex. consil. 84. Roman. singul. 29. Afflic. decis. 177. n. 3. Prosp. Caravirt. 116. n. 16. tom. 2. Guid. P. p. de- cis. 34. Franc. Marc. dec. 359. p. l. Bursat. consil. 138. n. 64. Ema- nuel Suarez. in recept. Sent. verb. repressalia. num. 52. Sed an
(salyò*

(salvò tamen tot atque tantorum virorum judiciò) pro contraria sententia quid valeamus, datâ occasione, ostendemus.

§. 7. Quomodo autem læsio probanda & damnum liquidandum sit, non satis constat inter DD. Putant etenim nonnulli, probationem simpliciter per juramentum fieri debere, *Corn. consil. 118. n. 7. v. 4. Bald. consil. 80. n. 3. Fulgos. ad l. cum fueris. ff. de in lit. iurand. Specul. in tit. de furt. §. 1.* Alii per testes damnum datum probari volunt, *Jason. in l. si quando. C. unde vi. Joh. Andr. in add. ad Specul. in t. de rapte. circa f. Felin. in c. si autem. de rescript. Contra in memorab. Plot. in tract. de in lit. iur. §. 50. n. 29. Bartol. in l. 1. §. 1. ff. fure. adv. naut. caup. stab. & in l. semper. §. ex hoc. ff. quod vi aut clam. l. si quando. C. unde vi. Bald. in c. conventicula. de pac. jur. firm. Bocer. de regal. c. 2. n. 160. Matth. Afflict. in §. illicitas. de pac. jur. firm. Panorm. & alii CC. in c. 1. de restit. spol. & in c. f. quod mer. caus. Maul. de Salv. cond. Hippol. de Marfil. de question. August. in add. ad Angel. de malefic. n. 16. Dec. consil. 410. n. 13. & consil. 83. Bcusi. de Jur. n. 170. Cravet. consil. 166. qui addit, quod hæc probatio etiam per testes familiares & Socios ex specialitate aliqua fieri possit.*

§. 8. Actiones quod attinet, datur adversus conductentem, qui vestigal acceptavit, actio præscriptis verbis ex do ut facias; *Panschm. in resp. de expugn. adium. q. 1.* Si autem nil fuerit solum pro conductu, actionem in factum dari, dicunt *Gomez. L. 2. c. 11. var. resol. Wesenb. ad ff. naut. caup. stabul. Schneidvv. §. f. Inst. de O. qua ex qs. del. nasc.* Sic etiam adversus ipsos lædentes competit aliquando actio injuriarum ex L. Aquilia, vi bonor. raptor. ex L. Jul. de vi publ. & priv. L. Corn. de Sicar. nec non conditio ex Lege vel moribus, quando lege vel consuetudine certa pœna in violatores est determinata.

D §. 9.

§. 9. Quemadmodum autem Dominus ex Salvo conductus concessione obligatur, uti *suprà diximus*, ita quoque is, qui saluum conductum impetravit se modestè, pacificè ac decenter exhibere debet, vid. *qua in cap. 7. §. f. apposuimus.*

§. 10. Plures effectus salvi conductus in presenti adducere haut placet, poterunt enim illi vel ex hæcenus dictis facile colligi, aut tamen ex allegatis authoribus peti; sed pergimus ad.

CAPUT IX.

Affinia salvi conductus propinans.

§. 1.

Dantur nonnulla, quæ ad securitatem & saluum conductum præstandum, atque eo facilius conservandum faciunt, & eatenus adhuc in præsentiarum recensenda veniunt.

§. 2. Affine autem ex aliis salvo conductui est jus indagandi, persequendi & conquirendi infestatores viarum, maris ac fluminum, l. 13. ff. de off. præsid. Quem in finem aliquando integra alunturragmina, quæ excurrere solent, ut latrones & deprædatores conquirant, & vocantur streisfende Rotten / Auslauf Schiffe / *Nizul. & Becht. de Salvo conduct. & secur. R. A. de anno 1548. §. ferner. & de anno 1555. §. nach dem aber. & ibi: wo auch im H. Reich. Ge. vid. Hordleder. c. 5. n. 9. ibi: es ist die Gewohnheit &c.*

§. 3. Huc pertinet das Recht Geleids Ordnungen zu publiciren / und Verordnung zu thun / wie es im Lande wegen rein und sicherhaltung der Strassen zuhalten / als v. g. daß wenn jemand auf der Strassen angegriffen und beschädiget worden / im nächsten Oberte an die Glocken geschlagen werde / damit die Benachbarten dem delinquenten mit nachsetzen. *R. A. de anno 1548. §. ferner. & de anno 1559. §. wo ferne aber.*

§. 4.

§. 4. Cumque sine punitione facinorosorum salvus conductus ferè consistere nequeat, consequens est, ut potestas animadvertendi in facinorosos ipsi affinis sit.

§. 5. Ubi obiter annotamus illam controversiam, quando quæritur, ad quem nam pertineat cognitio & coercitio criminis admissi in via publica, in qua princeps quispianam jus salvi conductus habet, alius verò circumcircuità omnimodam Jurisdictionem, *alle hohe und niedergerechtliche Obrigkeit*. Ultraque sanè sententia & rationibus, & auctoritatibus, nititur. Nos citra ullius partis præjudicium, distinguimus, ut si maleficium in ipso actu conductus commissum fuerit, ejus cognitio ac coercitio pertineat ad Dominum conducentem; sin minus, ad magistratum ibidem mecum & mixtum imperium circumquaque habentem. Id quod etiam sentire videntur *Rum. ad A. Bull. d. 2. Maul. de salu. cond. Bidembach. quest. nobil. 12. n. 4. qui quest. 7. num. 5.* monet, imprimis huc usum & consuetudinem observandam esse, cum sæpe juri scripto deroget. Pertinet huc quæstio: an si princeps concedat castrum cum suo territorio & omnimoda Jurisdictione, vel si civitati omnimoda Jurisdictione concedatur in certo districtu territorii, hòc ipso concessa censeatur jurisdictione in via publica. Id quod negamus. Videri potest *Dn. Carpz. prax. crim. p. 3. q. 110. n. 41. Dn. Bruneman. proc. inquisit. c. 3. n. 20. Nobiliss. Dn. Struv. S. J. F. c. 6. §. 23.*

§. 6. Magnam quoque affinitatem cum hoc salvo conductu habet salvus conductus ad iudicium, de quo videre est *Felin. in tit. de treug & pac. Zasius consil. 14. & 15. L. 1. Menoch. de arbit. jud. quest. cas. 336. & 338. Wesenb. ad ff. qui satisd. cog. n. 4. Prosp. Farinat. quest. crim. 29. n. 53. & 54. Ant. Hering. de fideiuss. c. 18. n. 48. & alii.*

§. 7. Facit huc quoque jus Salvoguardiæ, *Menoch. consil. 29. n. 23. Job. à Plat. Jason. Cognol. & alii.* & salvus condu-

Aut ille, quem magistratus militaris aliquando suis militibus concedit, ut videlicet ad tempus certum castra relinquere possint, Reuterbestall. art. 65. nonnunquam autem hostibus præstat obpugnatis, & quos obsessos tenet. *vid. Hug. Grot. L. 3. de J. B. & P. c. 22.*

§. 8. Affinis etiam est salvus conductus, quem Creditores debitoribus suis, qui in carcerem conjici poterant, concedunt, vel in totum, vel ad tempus, de quo vide *Dn. Carpz. in asyl. debit. Stephan. Nathen. in tr. de Justitia vulnerata. P. 1. r. 6. c. 6.*

§. 9. Sunt & alia adhuc nonnulla jura, quæ non adeo remotam cum hoc nostro salvo conductu cognationem habent, verum sufficiant nobis jam allegata. Plura desiderantem informare poterunt LL. Civiles, Aurca Bulla & Recessus imperii, unà cum *Magnif. Dn. Seruv. in S. J. F. c. 6. Excell. Dn. Strauch. Exerc. Exor. 6. Dn. Conring. diss. de legation. Bocer. de regal. c. 1. & 3. Dn. Carpz. de regal. Schurff. cent. 3. consil. 156. Förster. in prot. r. 15. Sixtin. de regal. c. 3. Sichard. consil. 21. v. 1. Schepliz. ad Consuet. March. p. 7. r. 5. Rauchbar. 1. q. 2. 2. Hering. de molend. q. 9. Schneiduv. de feud. p. 2. &c.*

CAPUT X.

Contraria Salvi conductus docens.

§. 1.

Juri Salvi conductus in primis contrariari putamus illius admissionem.

§. 2. Cessat autem & desinit salvus conductus cessante causa, ob quam jus hoc fuit concessum, *e. cum cessante. X. de appellat. l. 1. C. de cond. ob caus. l. Titia. 87. §. usuras. ff. de leg. 2. modò illa causa fuerit vel finalis tantum, vel finalis & impulsiva simul. Rauchb. q. 11. n. 85. Nicol. Everh. in topic. leg. Sixtin. de regal. c. 6. n. 1. Einsl. c. f. n. 112. Enenckel. de privileg. L. 3. c. 1. n. 6. de privileg. milit. L. 1. c. 6. n. 4.*

§. 3.

788.
§. 3. Revocatione potro principis concedentis, vel ejus
successoris, finitur quoque jus salvi conductus, modo tamen
causa subsit justa atque sufficiens, ne princeps levitatis & in-
constantia arguatur, c. 1. in 6. de concess. praben. c. alma ma-
ter. de sent. excom. in 6. Eneck, d. l. L. 3. c. 6. & 7. Einlid. d. l. n.
115. & 118.

§. 4. Ulterius Renunciatione Dominum jus sal-
vi conductus a se abdicare posse, docent Carol. Tap. per l. f. C.
de pact. Ruland. de commissar. p. 4. L. 2. c. 4. n. 142. Sixtin. de
regal. c. 6. n. 29. Menoch. L. 6. prafumr. 41. per l. 1. §. assigna-
ff. de assign. libert. l. si quis in conscribendo. C. de pact. c. nonnulli.
de rescript. c. rescript. c. exere. §. quia v. X. de his, qua fiunt a
maj. part. cap.

§. 5. Si occasio utendi fuerit oblata, & quis non usus
fuerit jure salvi conductus, illud amitti volunt per l. 1. ff. de
nundin. Claud. ad d. l. n. 109. Ant. de Padiglia in l. falso. n. 4.
C. de div. rescript. Felin. in e. cum accessissent. n. 25. de constit.
Menoch. de prafumr. L. 6. prafumr. 41. n. 16.

§. 6. Abusuetiam hoc jus extinguere, patet ex l. f. C. de
bon. qua lib. in pot. constit. §. dominor. Inst. de his, qui sui vel al.
jur. l. 2. ff. eod. l. un. C. de emend. serv. l. 2. C. de privil. Scholar.
l. 39. C. de decur. c. ut privilegia. & c. tuarum. de privileg. R.
A. de anno 1559. §. Ferner. & de anno 1576. §. da aber. Geil.
de P. P. L. 1. c. 2. n. 22. Cöler. de proc. Exec. P. 2. r. 3. n. 133. Myns.
§. O. S. Bocer. de Jurisdic. c. f. n. 4. Treut. v. 1. D. 3. §. 12.

§. 7. Ob delictum grave & enorme contra princi-
pem commissum, jus conducendi amitti, ostendunt per l. 1. ff.
de bon. damn. & r. s. C. eod. A. Bull. Carol. IV. r. 24. Bocer. de regal.
nec non de crim. las. maj. c. 23. Sixtin. de regal. c. 6. n. 39. Jason.
consil. 227. Bald. in l. 2. in f. C. de libert. & cor. lib. Quale in
specie est crimen læsæ majestatis, & illud, cujus in R. A. de
anno 1555. §. Wir sezzen / ordnen. mentio fit, quando scilicet

et collectio illicita & convocatio fit militum: hæc enim sub
pœna amissionis omnium regalium ac privilegiorum prohi-
betur. Vide etiam *Reform. imper. Frid. III.* quæ extat apud
Goldast. p. 1. f. 167. in declarat. art. 12. ubi omnes confœde-
rationes illicitæ sub pœna privationis regalium ac privile-
giorum interdicuntur.

§. 8. Ob ignaviam ingentem atque supinam, cumque
detrimento proficiscientium conjunctam, privari conducen-
tem suò jure salvi conductus, ostendunt *Prückm. de regal. c. 6.*
n. 31. Einsid. de regal. n. 134. Sixtin. de regal. n. 40. c. 6. Castrens. in
repet. l. ex hoc jure. n. 18. ff. de J. & J. Mys. respons. 19. n. 60.

§. 9. Quod si ad tempus vel sub conditione alicui
salvus conductus fuerit concessus, elapsò tempore, & exi-
stente conditione, ipsum etiam salvum conductum desine-
re, nemo negabit. *arg. l. quoties. C. de prec. imper. offer. c. ne*
pro. de Elect. Bald. Salicet. & Jason. in auth. qua supplicatio.
C. de prec. imp. off. Enenkel. de privil. mil. L. 3. c. 11. n. 13. Domi-
Arum. p. 1. dec. 2. Einsid. de regal. n. 114. Sixt. de regal. n. 40.
Idemque obtinet, si clausula adjecta fuerit, pro beneplacito
salvum conductum revocandi *Geil. 2. O. 60.*

§. 10. Et hæcenus dicti modi amittendi in primis eò ca-
su obtinent, quando ex privilegio quis jure conducendi gau-
det. Quòd si verò per investituram alicui jus illud fuerit con-
cessum, amittitur hoc non modò refutatione territorii seu
feudi, *c. un. de vasall. decrep. ac. qui feud. refut.* sed & amis-
sione territorii, *arg. l. si ususfr. ff. quib. mod. ususfr. amitt. l.*
cognitionum. §. consumitur. ff. de var. & extraord. cognit. Bel-
lón. consil. 1. n. 8. Prückman. de reg. c. 6. n. 17. Geil. 2. O. 61. n. 1.
de P. P. c. 9. n. 30. L. 2. Sixtin. de Regalib. num. 45. & omnibus
aliis modis, quibus aliàs jure feudali Vasallus feudò privari
solet, vide *Einsid. de regal. num. 109. & 136. Sixtin. de regal.*
n. 67. c. 6.

§. II.

§. 11. Licet autem regalia, & inter illa jus quoque conducendi, per præscriptionem legitimam acquisita, non facile iterum alicui adimantur, sunt tamen nihilominus modi quidem, quibus eorum exercitium extinguitur, ut fieri imprimis solet propter eorum abulum nimium, crimen læsæ majestatis, & sententiam ex justis causis desuper latam, &c. *Einsidel de regal. in f. Sixtin. de regal. c. 6. in fin.*

§. 12. Contrariatur ulterius salvi conductus præstationi, si ille, cui is conceditur & præstatur, non servatur indemnitas, *Prückm. de regal. c. 4. m. 2. ff. 5.* nec non ubi is, qui perit salvum conductum, vectigal solvere detrectat, aut alias se illicitè & indignè erga conducentem gerit, & si qui alii modi sunt salvi conductus præstationi contrariantes, quos omnes atq; singulos nunc apponere angustia temporis prohibet. Subsisto itaque hic, solumque abrumpo, rogans, ut B. L. sicubi fortè ipsius expectationi per omnia non satisfactum fuerit, illa partim difficultati materiz, partim verò ingenii exiguitati, & imbecillitati, quæ naturaliter hominibus inesse solet, adscribere velit.

Interim

DEO

Ter Optimo, Terque Maximo

fit

Laus & Gloria!

Decas Corollariorum.

1. Principes justis de causis venationes subditis ademerunt.
2. Vassallus ex parte testatus, ex parte intestatus decedere potest.
3. Pœnam contumaciæ non incurrit, qui citatus ad comparandum summò diei mane, zu rechter früber Tagezeit / à meridie demum in judicio se sistit.
4. Mari-

4. Maritus uxorem in adulterio deprehensam non impunè occidit.
5. Haut deneganda est receptio in collegium opificum filii listorum.
6. Jusius numerare alicui pecuniam solitò tempore in nundinis Lipsiensibus, videtur mandato satisfecisse, si primâ vel secundâ nundinarum die solverit.
7. Cognomen ac dignitatem mariti defuncti non amittit vidua, quæ luxuriosè vivit, & ex stupro se imprægnari patitur.
8. Si vetula juvenem in capro sibi advehi curaverit, fastigatione puniendâ.
9. Actione injuriarum conveniri nequit, qui falsò criminis inculpatus, in injuriantem retorquet mendacium his verbis: du leugst dieses als ein Schelm und Straßsenräuber.
10. Contra parentes quoque injurias retorquere licet.

Conductum fistis *salvum* conamine doctò,
Conductum salvum præstet amanda The-
 mis:

Te dum *defendis*, vocem Facundia mittet,
 Atque locò poenæ munia digna dabit.

*Hæc Domino Inquilino suo
 gratulatur*

NICOLAUS MICHAËL *Himmel*/D.

ULB Halle

004 369 351

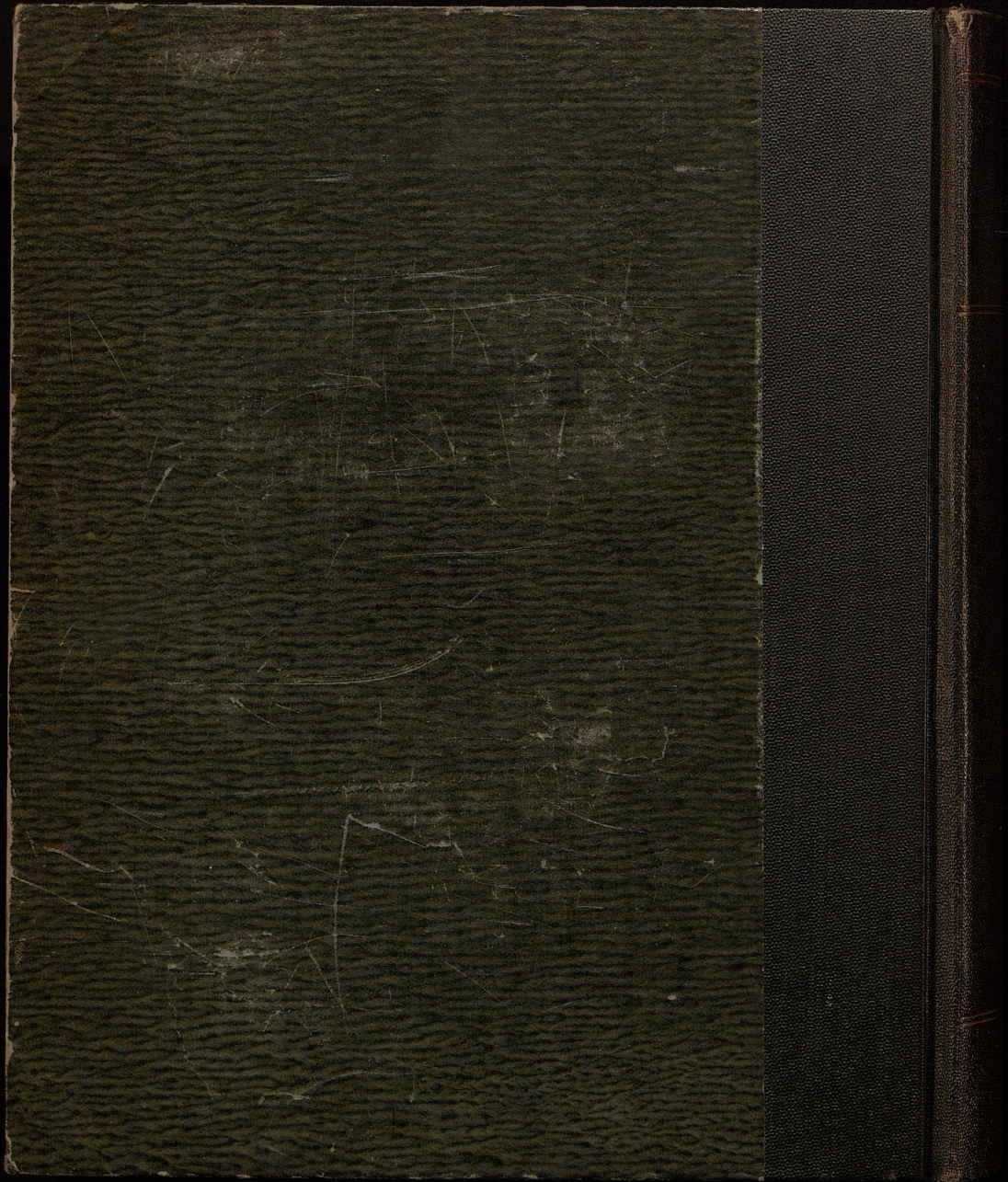
3

F

TA 70

V 17

O. D. B. V.!
DISPUTATIO JURIDICA
DE

472
1669, 19

REGALI SALVI CONDUCTUS,

5

Quam
Permissu & Autoritate Magnifici,
Nobilissimi & Amplissimi Jctorum Ordinis in Illu-
stri & Florentissima SALANA,
PRÆSIDE
VIRO

Nobilissimo, Consultissimo & Excellentissimo,

DOMINO

PETRO PANCRATIO Krauß/

J. U. D. LONGE FAMIGERATISSIMO ET P. T.
Curia Provincialis Saxonica Jenensis
Advocato Ordinario,

Dn. Patrono atq; Præceptore suo

omni observantia cultu devenerando,

Publica Eruditorum censura subicit

HEINRICUS Bernhöfer/
COBURG. FRANC.

Autor-Respondens,

In Auditorio Jctorum, horis consuetis,

Ad diem Septembr. M. DC. LXIX.

JENÆ, Literis Bauhoferianis.